

Studijski program	MEDICINA				
Ciklus	INTEGRIRANI	Vrsta	SVEUČILIŠNI		
Smjer	-	Modul	-		
Godina studija	1.	Semestar	I.		
Naziv predmeta	MEDICINSKA ETIKA I BIOETIKA	Kod predmeta	MFM105		
ECTS	2	Status	OBVEZNI		
Broj sati nastave		Predavanja	Vježbe	Seminari	Praksa
		20	0	25	0
Nastavnici	Prof.dr.sc. Vlatka Martinović	20	0	25	0
Ciljevi predmeta	<p>Pružiti studentima znanja da kroz prikaz i aktivno sudjelovanje u raspravama tijekom izvođenja nastave budu educirani o mogućim etičkim, medicinsko-etičkim i medicinskim dilemama u medicini s kojima se mogu sresti kasnije u svom svakodnevnom životu i profesionalnom radu, kako u mirnodopskim tako i u ratnim uvjetima.</p> <p>Također jedan od ciljeva ovog kolegija je izraditi etičko-kritičko-analitički pristup u pružanju medicinskih usluga, te nastojati zainteresirati studente da se i sami bave s ovom problematikom kroz znanstveno-istraživački rad.</p> <p>Pravilno definirati važne pojmove medicinske etike i bioetike, kako bi se studenti znali kritički odrediti prema moralu i vrijednostima koje će posredovati prema pacijentima i svojim kolegama, te kritički analizirati etičko-moralne dileme s kojima se svakodnevno suočavaju uposleni u zdravstvenom sustavu.</p>				
Ishodi učenja predmeta	Ishod učenja (IU) Student:		Kod ishoda učenja predmeta	Kod IU na razini studijskoga programa	
	Analizira temeljne etičke izazove koje stvara znanstveno-tehnološki napredak na polju medicine.		IU-MFM105-1	IU-M12	
	Objašnjava etičku ulogu i obveze doktora medicine.		IU-MFM105-2	IU-M12	
	Analizira moralnu dopustivost postupaka i zahvata u medicini.		IU-MFM105-3	IU-M12	
	Prepoznaje etičke dileme u području biomedicinskih istraživanja u medicini i biomedicini.		IU-MFM105-4	IU-M18	
	Prepoznaje etički problem prilikom obavljanja prakse, postupnike donošenja etičkih odluka, te odnos između pacijenta i doktora medicine.		IU-MFM105-5	IU-M18	
Preduvjeti za upis predmeta	Sukladno pravilniku o integriranom studiju				
Sadržaj predmeta	Tjedan/turnus	Tema			

	Teme predavanja i seminara (P,S)		<p>(P1,2) Medicinska etika i bioetika (uvodne napomene o kolegiju, moral, etika, bioetika, povijesni razvoj.</p> <p>(P3,4) Dokumenti u medicinskoj etici - Hipokratova zakletva, deklaracije, dokumenti - povijesni i aktualni doseg (sadržaj, uporišta i značenje Hipokratove zakletve)</p> <p>(P4,5) Nastanak i razvoj bioetike (nastanak i razvoj bioetike u 20. stoljeću, V. R. Potter, Fritz Jahr, bioetika vs. nova medicinska etika/biomedicinska etika); bioetika u Europi i Hrvatskoj (suvremeni bioetički trendovi, integrativna bioetika, europska bioetika)</p> <p>(P6,7) Etičke teorije (etika - normativna, deskriptivna, primjenjena, metaetika; teorija distributivne pravednosti, deontologija, konsekvencionalizam, etika vrlina, etika skrbi, feministička etika, etika odgovornosti, klinička etika, etika u javnom zdravstvu), bioetička načela (principalizam, dobročinstvo, neškodljivost, autonomija, pravednost)</p> <p>(P8,9) Privatnost i povjerenje u odnosu liječnik/ca-pacijent/ica (odnos liječnik – pacijent, vrste privatnosti)</p> <p>(P10,11) Paternalizam (paternalizam – opravdani, neopravdani, razlozi paternalizma)</p> <p>(P12) Informirani pristanak (autonomija, informirani pristanak, prava pacijenata)</p> <p>(P13) Komunikacija u etički izazovnim situacijama (cijepljenje, teška bolest, priopćavanje činjenice da dijete možda ima razvojnu teškoću, komunikacija o potrebi dodatne socijalne podrške i sl.)</p> <p>(P14) Reprodukcijska (značenje i konotacije reprodukcije, populacijske politike, eugenika, tehnologizacija reprodukcije)</p> <p>(P15) Pobačaj (kontracepcija, pobačaj – spontani, izazvani, povijesna i pravna uređenost pobačaja, suvremene kontroverze, <i>pro life vs. pro choice</i>)</p> <p>(P16) Transplantacija organa (moždana smrt, donor – živi, umrli; zakonska regulacija uzimanja i transplantacije organa, EUROTRANSPLANT, religije i transplanatacija)</p> <p>(P17) Vulnerabilne skupine (vulnerabilnost, tko je vulnerabilni pacijent?, kriteriji vulnerabilnosti, vulnerabilnost u zdravstvu)</p> <p>(P18) Eutanazija i palijativna medicina (potpomognuto samoubojstvo, eutanazija – pasivna, aktivna, zakonska regulacija u različitim zemljama)</p> <p>(P19) Cijepljenje(pravne norme,autonomija,solidarnost)</p> <p>(P20) Priziv savjesti</p>				
Jezik	Hrvatski jezik						
E-učenje	Nastava se izvodi uživo. U slučaju potrebe, predavanja i seminari se mogu odvijati kombinirano (uživo i online) ili online (do maksimalno 20% nastave može se odvijati online).						
Metode poučavanja	Predavačke, participativne i interaktivne te aktivno-iskustvene.						
Oblici provjere znanja (označiti - Bold)							
Vrsta predispitne obveze					Vrsta ispita		
kolokvij	seminarski rad	esej/ referat	praktični/projektni zadatak	ostalo	pismeni	usmeni	praktični
Alokacija ECTS bodova i udjela u ocjeni							
Obveze studenata		Kod ishoda učenja	Sati opterećenja	Udio u ECTS-u	Udio u ocjeni		
Pohađanje nastave			45	1,5	0 %		

Seminarski rad	IU-MFM105-4 IU-MFM105-5	10	0,3	50 %
Predrok/Pismeni	IU-MFM105-1 IU-MFM105-2 IU-MFM105-3	5	0,2	50 %
Ukupno		60	2	100 %

Način izračuna konačne ocjene

Konačna ocjena dobije se kao aritmetička sredina ocjena iz seminarskog rada i pismenog ispita. Prema Pravilniku o studiranju Sveučilišta u Mostaru ocjene se dodjeljuju na sljedeći način: 0-54% nedovoljan (1); 55-66% dovoljan (2); 67-78% dobar (3); 79- 90% (vrlo dobar 4); 91-100% izvrstan (5).

Literatura (označiti)	Naslov (naziv, autor, godina)	Izdanje		Jezik				Vrsta djela			
		vlastito	ost.	hrv.	engl.	ost.	višejez.	knjiga	članak	skripta	ost.
Obvezna	Zurak N. Medicinska etika. Zagreb: Merkur; 2007.		X	X				X			
	Fatović S, i sur. Medicinska etika. Zagreb: Medicinska naklada; 2011.		X	X				X			
	Priručnik medicinske etike. Svjetsko liječničko udruženje (WMA). Hrvatsko izdanje		X	X				X			
Dopunska											

Dodatne informacije o predmetu:

Nastava iz medicinske etike i bioetike traje 45 sati, od čega je 20 sati predavanja i 25 sati vježbi. U okviru sadržaja kolegija obrađuju se tematske cjeline koje omogućuju studentima da – kao budući znanstvenici i stručnjaci – steknu uvid u problematiku novih etičkih pitanja u biomedicini i zdravstvu, te pripadajućem znanstveno-istraživačkom radu, nastalih zbog sve većeg napretka biomedicine i pripadajuće tehnologije. Stoga je definiranje i upoznavanje s profesionalno-etičkim i pravnim standardima vlastite profesije, odnosno priprema i osposobljavanje studenata za samostalno, odgovorno i kreativno donošenje etički i pravno utemeljenih odluka u budućem profesionalnom radu temelj njihova daljnjeg bavljenja vlastitom strukom. Sveobuhvatni je cilj kolegija osnaživanje percepcije medicinske etike i medicinskog prava kao integralnih sastavnica biotehnoških i srodnih znanosti (Life Sciences) i neophodnog okvira za profesionalno postupanje i rješavanje etičkih pitanja u sustavu biomedicine i zdravstva i srodnim sustavima – okviru njihova budućeg profesionalnog rada.

Seminari su predispitna obaveza studenata, koje su dužni pripremiti u suradnji s nastavnikom, te iznosi 50% ukupne ocjene. Tijekom **predavanja** studenti usvajanje znanja o kulturno-civilizacijskim postignućima, njihovom utjecaju na razvoj medicinske znanosti i prakse, te o utjecaju tehničkih i znanstvenih postignuća na moral i etiku u medicini kroz povijest. Stjecanje znanja o međudisciplinarnom, višedisciplinarnom i dijaloškom pristupu bioetičkim pitanjima i problemima; osposobljenost za iznošenje i argumentiranje stavova o različitim etičkim, sociološkim, političkim, pravnim, religijskim i drugim čimbenicima, relevantnim za proces donošenja odluka; osposobljenost za etičko odlučivanje, s posebnim naglaskom na etičke teorije, principe i pravila; prepoznavanje adekvatnih metodoloških pristupa u rješavanju bioetičkih dilema. Razumijevanje odnosa: znanost (medicina/biotehnologija) – (bio)etika. Usvajanje moralno-pravnog obrasca profesionalnog ponašanja kroz modele i preuzimanje uloga u edukativnim i stvarnim slučajevima. Osposobljavanje studenata za prepoznavanje i rješavanje medicinsko-etičkih problema u biotehnologiji i biomedicini i zdravstvu stjecanjem vještina: poznavanja međuljudskih odnosa, razumijevanja procesa, etičko-pravne procjene.

Tjedan dana nakon obavljene nastave studenti imaju ispit, koji se sastoji od pismenog ispita.

Konačna ocjena dobije se kao aritmetička sredina ocjena iz pismenog ispita i seminarskog rada.

Prema Pravilniku o studiranju Sveučilišta u Mostaru ocjene se dodjeljuju na sljedeći način: 0-54% nedovoljan (1); 55-66% dovoljan (2); 67-78% dobar (3); 79- 90% (vrlo dobar 4); 91-100% izvrstan (5).